СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLII. Ч. 283. Джерзи Сіти, Н. Дж., вівторок, 4 грудня, 1934. VOL. XLII. No. 283. Jersey City, N. J., Tuesday, December 4, 1934. THREE CENTS.

БОРА ЗА РЕОРҐАНІЗАЦІЮ РЕПУБЛИКАНСЬКОЇ ПАРТІЇ ПІД ЛІБЕРАЛЬНИМ ПРОВОДОМ

ВАШИНҐТОН. — Сенатор Бора, один з чільних провідників рупубликанської партії, виступив з публичною заявою, в котрій приписує розгром партії тій обставині, що її провід опинився в руках реакціонерів (назадників). Сенатор каже, що партія може вратуватися тільки в цей спосіб, що зреорганізується під ліберальним проводом.

На випадок, якби партія не схотіла віддати проводу в руки людей, більше ліберальних, сенатор Бора радить републиканцям покидати партію та творити третю. Він жде реорганізації партії від молодих людей.

Дотеперішний провід партії, так звана „стара ґвардія", приняв пропозицію Бори з кпинами. Флечер, голова краєвого комітету партії, каже, що „старий провід приймає визов, кинений сенатором.

За становище Бори заявився зараз наступного дня по заяві В. Кингслєнд Мейсі, бувший голова републиканської партії в стейті Ню Йорк. На відозву відгукнулися теж симпатично клюби молодих републиканців.

СОЦІЯЛІСТИ ЗА ОДИН ФРОНТ З КОМУНІСТАМИ.

БОСТОН (Месечусетс). — Краєвий виконавчий комітет соціялістичної партії постановив на своїм засіданню, що відбувалося тут три дні, приняти засаду спільного фронту з комуністами. Практичне переведення засади полишено загальній краєвій конвенції партії, що має відбутися в 1936 році.

Проти цього проєкту виступило рішучо так зване праве крило партії, котре в імя добра партії домагалося замкнення всяких дверей перед носом комуністів, що пробують удертися до партії. Серед правої опозиції є багато таких, що радше готові покинути партію, ніж іти одним фронтом з комуністами.

КОРАБЕЛЬ ЗАТОНУВ ПІДЧАС ТАЙФУНУ.

МАНІЛА (Филипинські острови). — Підчас останнього тайфуну, що навістив Филипинські острови, затонув моторовий корабель „Пулюпандан". З кораблем затонуло 20 людей.

Число всіх жертв цього тайфуну обчисляють тепер на 400 душ.

НОВА ВОЄННА МАШИНА.

ВАШИНҐТОН. — В околиці столиці роблено проби з новим типом воєнного панцирного автомобіля, „тенку". Цей новий тип може їхати на колесах або на шинах, котрі він самий кладе підчас їзди. Не дивлячися на величезний тягар узброєння, „тенк" може їхати зі скорістю 60 миль на годину.

ВІДЛИВАЮТЬ НАЙБІЛЬШУ АСТРОНОМІЧНУ СОЧКУ.

КОРНИНҐ (Ню Йорк). — У скляній гуті підприємства „Корнинґ Ґлес Воркс" закінчено відливання найбільшої й найсильнішої астрономічної сочки. Має вона 200 цалів у промірі, а її відляття вважається одним з найбільших осягів науки.

Відляття цеї сочки забрало 6 годин і 57 мінут. Вона збирає промінї, себто „бачить", рівно міліон разів сильніще, ніж людське око.

Вставлять її у телескоп астрономічної обсерваторії на горі. Паломар, у Каліфорнії. Вона збільшить 27 разів силу обсервації цеї обсерваторії, що досі послугується сочкою 100 цалів у промірі. Досягати вона буде на далечінь 900 міліонів років світла, себто на таку віддаль, на пробуття котрої світло, що йде простором зі скорістю 186 тисяч миль на секунду, потребує 900 міліонів років. Тому астрономи кажуть, що ця сочка здійснить мрії вчених.

ДІВЧИНА, ЩО СПАЛА 33 МІСЯЦІ, ПОЧИНАЄ БУДИТИСЯ.

ШІКАҐО.—В одному домі на передмістю Шікаґа лежить 29-літня дівчина Патриція Мекґвайр, хора вже 33 місяці на сплячку. Почалася недуга ще 15 лютого 1932 року, коли дівчина вперше не відповідала на приказі матери. Всякі заходи лікарів розбудити дівчину досі не вдавалися. Дівчині переливали чужу кров, застрикували всякі сировиці, лікували гіпнотизмом, але це нічого не помагало. З часом усі стратили надію, щоби вона колинебудь вернулася до здоровля.

Аж цими днями мати дівчини, що одинока не стратила надії на вилікування дочки, доглянула перші признаки свідомости в хорої. Зроблено пробу й дівчина дала доказ, що вона вже поволі очуває. Вона ще не чує, але коли їй написано на таблиці приказ піднести вгору руку та держано таблицю перед очима довший час, дівчина зробила виразні зусилля піднести вгору руку. Коли їй приказано підняти два пальці, дівчина виконала приказ.

БОЯТЬСЯ РЕВОЛЮЦІЇ У ТРОХ РЕПУБЛИКАХ АМЕРИКИ.

Уряди південно-американських републик Перу, Болівії й Уруґваю завели в себе незвичайно строгу цензуру, бо в кождім з тих країв, як кажуть, приготовляється революція. Уряди пускають поза границі тільки такі вістки, що прихильні урядам.

БУДІВЕЛЬНА КАТАСТРОФА В КАТОВИЦЯХ.

У Катовицях трапився нещасливий випадок при будові шлеської катедри. На руштуванню зібралася була велика ґрупа робітників, щоб вислухати вказівок управителя будови і промови священика. Зприводу завеликого обтяження руштування завалилось і прикрило зібраних робітників. Загальне число ранених є 60 осіб, в тім деякі є важко ранені. Праці біля катедри покищо припинені.

ВІДГОМІН ЗЕЛЕНИХ СВЯТ У СТАРІЙ СОЛІ.

На кладовищі в Старій Солі, пов. Самбір, є багато могил наших стрільців У. Г. А. Громадянство Старої Ропи і Соли вже давно задумало виставити гідний памятник на цих могилах. Положили підвалини під нього, але дальша праця застрягла, бо староство заборонило, а відклик. внесений до міністерства, досі не полагоджений. Кожного року підчас Зелених Свят іде масово українська громада поклонитися тіням тих, що все найдорожче віддали за волю Батьківщини. Цьогорічний похід на могили пройшов дуже гарно. Поверх тисячі народу, кільканадцять вінців, хори і т. д. Епільогом цього свята була розправа в старостві в Самборі проти пароха о. Мартиновича, його сина Богдана, студента прав. і громадянина Михайла Плитича. Староство покарало о. Мартиновича за те, що зорганізував похід, гривно 250 зл. або 1 місяць арешту; його сина Богдана за те, що помагав йому і зробив терновий вінець, на 75 зл. або три тижні арешту, а Плитича за те, що ніс вінець, на 20 зл. гривни. Всі внесли відклик до суду.

ЗГИНУВ ВІД УКУШЕНЬ МУРАШОК.

Цікавий випадок трапився на Мадярщині. В одному лісі знайшли труп молодого чоловіка, вкритого цілою масою мурашок. Лікар ствердив, що той чоловік згинув від укушень мурашок. Здається, він положився на муравнику і заснув. Підчас сну мурашки покусали його. Велика скількість мурашиної кислоти дісталась до тіла сплячого і вона спричинила параліж серця та віддихових органів.

В РУМУНІЇ ЗАРОДИЛИ ЯБЛОНІ.

Завдяки дуже гарній погоді в Мамаї над Чорним морем зародили наново яблоні й інші овочеві дерева. Добрий урожай дали теж сади в інших сторонах Румунії.

ГОРА ГЛИНИ ПРИСИПАЛА ТРОХ РОБІТНИКІВ.

У селі Лисці, біля Богородчан, підчас добування глини усунулася гора глини і присипала трох робітників. Одного з них удалося вратувати, два інші згинули.

ПАПЕРОВА АҐІТКА ПРОТИ УКРАЇНСЬКОГО НАЦІОНАЛІЗМУ.

В Києві появився перший зшиток квартального журналу „Історик-большевик". Головним спецом в історії в цьому виданні фігурує Постишев. До його передової статті достосовані й інші, присвячені здебільшого спогадам про те, як то ми, большевики, колись Київ займали. Якийсь Скубацький пише там „проти фашистівської теорії незалежности й соборности України", а ще інший про „українский націоналізм на послугах російських і західньо-українських імперіялістів".

ЛІКВІДАЦІЯ КОЗАЦТВА.

Секретар озівсько-чорноморського краєвого комітету компартії, Шеболдаєв, побуваючи у вересні ц. р. в Москві, в розмовах про ситуацію на місці заявив, що кулацько-контрреволюційний елемент на Кубані вже зліквідований. З звітів політвідділів МТЕ виходить, що корінного дореволюційного населення зосталося там не більше 20%. Коли рахувати навіть ту частину населення скритими ворогами советської влади, то вона вже через свою малочисельність не всилі започаткувати якинебудь виступів.

ФАШИЗМ У СССР.

З Москви повідомляють, що Воєнна Рада верховного суду СССР розглядала справу групи робітників кузнецького металюрґічного комбінату, обвинуваченних у контрреволюційній діяльності і в шпигунстві. Зорганізував цю групу інж. Латкін. Вона видавала контрреволюційні летючки і випрацьовувала програму на зразок фашистівської програми. Трох членів тієї групи засуджено на смерть.

МАСОВІ ЛІЦИТАЦІЇ ДОМІВ.

Внаслідок великого задовження і неплачення залеглих рат оголошено масові ліцитації в цілій Польщі. Варшавське Кредитове Т-во визначило нову серію ліцитацій домів на січень 1935 р. У примусовім продажі продають 154 нерухомостей. На грудень ц. р. визначено численні ліцитації домів у Львові і Вильні за довги, що сягають суми 10 міл. злотих.

КАРАЮТЬ ЗА „ТРИЗУБ".

Окружний суд у Коломиї засудив за „тризуб" на могилі поляглих українських вояків Кузьмівну на 100 зл., Світликівну на 50 зл. і Яцилишину на 30 зл. кари з заміною на арешт.

САМ ЗРОБИВ СОБІ ОПЕРАЦІЮ.

Італійський лікар Францеско Ваніері, який у часі війни відморозив собі ноги і захворів на сильний ревматизм, зробив собі операцію. Він відрізав собі 3 пальці ноги. Операція тревала 45 хвилин.

СВАРКИ ДО ГРОБУ ДОВЕЛИ.

В Севлюші (Закарпаття) господар Юрко Лайтар вічно сварився з жінкою і навпаки. Сварка на днях довела до трагедії і чоловік убив жінку та пповнив самогубство. Чоловік помер зараз, а жінку в безнадійному стані відвезли до лічниці, де вона сконала. Лишилося 5 малих сиріт.

ТЯЖКО БУДЕ ДІСТАТИ ГОРОЖАНСТВО В ЧСР.

Венков пише, що в будуччині тяжко буде здобути горожанство в ЧСР. Уряди дістали строгі прикази провести при уділюванні горожанства лінші розсліди ніж дотепер. Особливо супроти емігрантів буде ця практика загострена. Чужинцям не уділюватимуть сели приналежности і не будуть мати права видавати дозволів на працю.

НЕ ПОВЕЛОСЬ.

До села Дравець (Закарпаття) загостив мододий чоловік Ротовай. Там він пізнався з богатою селянською дівчиною і зараз її засватав. Будучий тесть радо згодився приняти молодого багатого мужчину за зятя, котрий банковою книжкою доказав, що є дуже багатим чоловіком. Гроші — сказав — заробив в Америці і вложив до банку. Майбутній тесть хотів дати 150,000 корон приданого. Вже й заручини хотіли відбути, аж тут жандарми в двері і „зятя" повели в холодну. Виявилося, що вкладкову книжку на 1,250,000 чес. корон він украв від Рота, а імя пофальшував на Ротовай. Він називається В. Гечко і походить із Кушниці.

МОДЕРНІЗАЦІЯ ТУРЕЧЧИНИ НА МУЗИЧНОМУ ПОЛІ.

Як пишуть зі столиці Туреччини, турецький міністер внутрішних справ заборонив поширювати через радіо старотурецькі мельодії. Турецьке радіо в майбутньому має право пересилати тільки музичні твори, писані в новітньому европейському стилю. Так вирішив Кемаль Паша. Таким чином великий турецький реформатор після заборони Туркам носити фези, а Туркиням заслоні, після введення латинської азбуки, після заборони молитов арабською мовою і т. д., взявся теж за реформу турецької музики. Вирішив змодернізутати її.

ВСЮДИ ДОБАЧУЮТЬ ХОРВАТСЬКИХ ТЕРОРИСТІВ.

У поїзді на шляху Букарешт —Ґалац румунські власти арештували двох мужчин, добачуючи в них хорватських терористів. Їдучи поїздом, згадані мужчини розмовляли по німецьки про атентат у Марселю. Кондуктор, що підслухав цю розмову, думав, що це терористи. Він повідомив про це поліцію, а вона на найближчій стації арештувала здогадних хорватських терористів. Поліція зажадала, щоб оба подорожні вилеґітимувалися, що вони й зробили. Виявилося, що арештовані це торгівці худоби з Буковини.

ЧОМУ В СВІТОВІЙ ВІЙНІ НЕ ЕСКПЛЬОДУВАЛИ РОСІЙСЬКІ ШРАПНЕЛІ.

З Москви доносять, що на днях відкрили таємні військові документи, з яких виходить, що вже підчас війни працювали революційні організації. В світовій війні не дуже добру славу мала військова артилерія, бо її шрапнелі та ґранати зіставали „глухими" і не вибухали. А не вибухали тому, бо робітники в фабриках амуниції замість пороху насипали піску... „Охрана" державний злочин відкрила і 25 робітників з начальним директором розстріляла на місці.

СПРАВА ТАЙНИ ВБИВСТВА КІРОВА, ПРАВОЇ РУКИ СТАЛІНА

ЛЕНІНҐРАД (Росія). — Ще досі не проголошено ближчих відомостей у справі вбивства С. М. Кірова, одного з найбільших советських потентатів, близького приятеля Сталіна. Загально твердженно, що Кіров буде наступником Сталіна. Та тепер він згинув з рук російського робітника, Леоніда Василевича Ніколаєва, років 30. Ніколаєв убив Кірова револьверовим вистрілом у часі, як той вертався з нарад у справі надходячих советських виборів.

Чека при роботі.

Органи давньої чрезвичайки зараз розпочали слідство, поробивши масові арешти. Є вже відомости, що негайно розстріляно 10 советських офіцирів, та що віддано під суд десятки інших. Кажуть далі, що такі арешти поробленно вже в Москві й інших більших містах.

Що пише советська преса.

Урядові комунікати про вбивство не дають на ділі ніякого вияснення. Тільки стверджують, що Кіров був одним з найбільших революціонерів, і то ще з часів царських. У Ленінграді знали його як безпощадного виницювача всіх, кого він уважав ворогом Советів. Між іншим він жорстоко пімстився на робітниках Путиловських заводів, коли вони домагалися більшої платні й кращих умовин праці. Саме за те советська урядова преса дає Кірову величезне признання і каже, що він згинув з рук „ворогів робітничої кляси".

Москва мовчить.

З Москви повідомляють тільки про те, що пороблено всі заходи, щоби похорон Кірова, який відбудеться в Москві дня 6-го грудня, випав якнайвеличавіше. Там спалять його тіло, а попіл буде переховаиий в урні, уставлений недалеко Леніна. Позатим не видають з Кремлю ніяких бюлетинів. І ніхто напевно не знає, чи це вбивство є одиноким актом, чи може ділом якоїсь революційної групи. Щодо того останнього є певні сумніви. Але неможливо цілком відкидати і такого припущення, бо між советськими урядовцями всюди слідно переполох.

Заповідають чистку і в армії.

Появилися в часописах численні відозви ріжних організацій, в яких взиваеться робітництво до ліквідації троцькістів і інших ворогів робітників. Разом з тим говориться тесаме з боку найвищої військової команди і про советську армію. Кажеться, що й там треба шукати ворогів „робучого люду".

Вбивство потрясло Советами.

Одно певне: що це вбивство викликало на цілій території Советів величезне враження. Вичисляють ріжні атентати і вбивства советських провідників. Пригадують, як терористи вбили Володарського, Урицького, Воровського й інших. Але кажуть, що всі ті вбивства не рівняються до вбивства Кірова. З тим убивством можна хіба порівнати замах на Леніна, коли то Ленін був ранений і на ділі з тих ран уже ніколи не видужав і від них таки помер.

ЗАСУДИЛИ 12 РЕВОЛЮЦІОНЕРІВ НА СМЕРТЬ.

СОФІЯ (Болгарія). — Суд видав смертні присуди проти 12 македонських терористів, членів ІМРО (Інтернаціональної Македонської Революційної Організації), обвинувачених за ріжні вбивства.

ПОКЛИКУЮТЬ ПАДЕРЕВСЬКОГО ДО ПОЛЬЩІ.

ВАРШАВА (Польща). — Американський кореспондент подає, що з Польщею недобре. І то з фінансового боку, міжнародного й внутрішнього. В краю нема згоди між партіями й урядом, а назовні Польща так якби була ізольована. Тому звертаються тепер до старого Падеревського, щоб вернувся з Швайцарії до Польщі і її ратував. Приятелі Падеревського кажуть, що Падеревський не вернеться скорше, поки в Польщі не скасують диктатури.

ДЕМОНСТРАЦІЇ В ТЕАТРАХ ЧЕРЕЗ ВЕСІЛЛЯ.

ДОБЛИН (Ірляндія). — Як появилися в кінових театрах фільми з весілля грецької княжни Марини з сином англійського короля, то одна партія оплескувала ці образи, а друга свистала. Коли показували деякі визначні особи, то при їх появі на фільмі чути було голоси „геть з убивниками". Через ті демонстрації заперестали в театрах показувати далі ту фільму.

АВСТРІЯ ЗНОВУ ХИЛИТЬСЯ ДО НІМЕЧЧИНИ.

ВІДЕНЬ. — Ще тому кілька місяців ціла преса була переповнена атаками проти Берліна і нацїв зприводу вбивства канцлера Дольфуса. А тепер видано для преси тайний комунікат у якім наказано їй не поміщувати нічого проти Німеччини і писати про те, що Сарщина має відійти до Німеччини.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holiday at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES:	
Поодиноке число три центи.		Three cents a copy	
На рік	$ 7.00	One year	$ 7.00
На пів року	$ 3.75	Six months	$ 3.75
На три місяці	$ 2.00	Three months	$ 2.00
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's Issue (with Ukrainian Weekly):	
На рік	$ 2.00	One year	$ 2.00
На пів року	$ 1.25	Six months	$ 1.25
В Джерзи Си्ті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	$ 5.00	Six months	$ 5.00
На три місяці	$ 2.75	Three months	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.

Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союза: BErgen 4-1016.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗАКОН — ПАВУТИНА?

Небувалий суд відбувся недавно в Шікаґо. Ставав перед судом чоловік, що кілька літ тому вважався не тільки одним з найбільших багачів Америки, але й справжнім політичним цариком, котрий тряс конґресом через плачену ним „лобі". Ставав він обвинувачений за обманення кількох тисяч людей на загальну суму 100 міліонів долярів.

Поведінка обвинуваченого до суду показувала, що він признає себе винуватим. Він утік був з краю, укривався по всьому світу, а коли його відкрито, він сховався в краю, про котрий йому адвокати заручили, що його не видасть. Коли там йому загрожено видачею, він купив собі корабель та втік на море. По дорозі він заїхав невважно в Туреччину, не поспитавши, як видно, добре про закони цього краю. Туреччина його видала Америці й так міліонер-утікач знайшовся на лаві підсудних.

Судили його згідно з американським законом 12 праведних мужів. Та ці по довгім процесі розважали тільки дві години, щоби признати його невинним. На один бік, присуд присяжних суддів дуже не дивує. Міліонер дістав добрих адвокатів, найкращих, яких можна дістати за гроші. Втеча два роки, замісць пошкодити, йому помогла: за той час забулося перше обурення покривджених; потерпівші від обманів уже свої страти переболіли. На розправу станули визначні люди, між іншими один епископ, архиепископ та один католицький кардинал з добрим словом для обвинуваченого. Державна прокураторія привезла на розправу два томи документів на доказ вини обвинуваченого, але хоча розправа тревала 8 тижнів, цього часу було видно замало, щоби присяжним вияснити всі ці хитрі способи, якими роблено обмани над непідозріваючими жертвами.

Так треба пояснити це, що 12 чесних людей признали невинною людину, котра сама і своєю втечею й на своїх зізнаннях на суді призналася до покривдження своїх клієнтів. Одначе це саме один з тих фактів, що то в населенню краю ще раз підтверджує жалюгідне переконання, що закон — павутина: джміль продреться, а муха увязне. Жалюгідне переконання, бо з такого переконання родяться всякі виворотні прямування до повної переміни суспільного устрою. Ратуючи себе, царик капіталізму видно не вважав на те, що за ведмежу прислугу він робить політичному устроєви, котрий його робить міліонером.

МІСЯЦЬ ГРУДЕНЬ — „ПРОСВІТІ" Й О. ФЕДЬКОВИЧЕВИ

Головний Виділ Т-ва „Просвіта" у Львові видав поклик до всіх філій та читалень „Просвіти" у справі цьогорічного „Свята Просвіти". Подаємо його у скороченню:

„У грудні ц. р. минає 66 років від первопочинів „Просвіти" на галицькій землі. У грудні святкує вона щорічно свої роковини. Тому й уже перед 25 роками I. Просвітньо-економічний Конґрес у Львові проголосив **грудень — місяцем „Просвіти"**, для її **свят** і всенаціональних **пожертв** для неї.

Високе післанництво „Просвіти" признавали за „Просвітою" по всі часи своєю працею у ній наші велитні духа. Між іншими зараз у самих початках живо звязався з нею наш великий письменник і громадянин **Осип Юрій Федькович,** що був **першим редактором просвітніх видань для народу.** Цього року саме минає **сто років** від його народин на буковинському підгірю, для якого в 60. рр. мин. століття став він батьком літературного відродження. І тому Матернє Товариство „Просвіта" у Львові дало почин, щоб усе наше громадянство відсвяткувало цього року його память. Заложений у Львові комітет, куди входять усі культурно-освітні й господарсько-кооперативні установи, видав окремий (проголошений уже) **поклик до всіх Українців на цілому світі,** щоб на честь Федьковича влаштовувано в грудні ц. р. свята, сполучуючи їх із святами „Просвіти"; бож діяльність Федьковича в Галичині звязана саме найбільше з „Просвітою" — матірю усіх наших товариств. **За почином „Просвіти" віддаватиме Федьковичеви пошану Львів, святтом-академією, дня 9-го грудня ц. р.** і знову таки в якнайтіснішому звязку з традиційними роковинами „Просвіти".

За краєвим святом мусять піти в нас **свята по повітах!** І почин до повітових просвітніх свят на честь Федьковича — **повинні дати Філії** „Просвіти".

Треба негайно скликати нараду повітових культурно-освітніх та господарсько-кооперативних орґанізацій, вибрати комітет на повіт, щоб не тільки занявся влаштуванянм свята в повіті, але й поніс думку про свята на всі наші містечка та села, де їх мусять улаштовувати місцеві читальні „Просвіти" при чинній допомозі всіх інших місцевих клітин.

Про підготовку цих свят та про їх перебіг — треба негайно **повідомляти** Матернє Товариство „Просвіта" у Львові".

Головний Виділ
Т-ва „Просвіта" у Львові.

ДВА МІНІСТРИ НА ЗАКАРПАТТЮ

Святкування 16-тих роковин проголошення самостійної Чехословацької републики відбулося в присутности двох міністрів: міністра судівництва д-ра Івана Дерера й уповноваженого міністра д-ра Каміля Крофти. Є це важна політична подія, коли нараз аж два міністри приїздять до нас з Праги і то ще з відчитами. Тим більш важлива вона тому, що приїхали вони саме з нагоди державного свята 28. жовтня.

Громадянство догадується про причини цього завітання пп. міністрів до нас і звязує це з теперішньою міжнародньою ситуацією. Відомо, що в останніх часах Польща покинула свою дотеперішню закордонну політику, не йде разом з Францією та її союзниками, але звязалася з Німеччиною та з Мадярщиною. Таким чином питання Підкарпатської Руси стало в міжнародній політиці дуже актуальне. Не може бути сумніву, що поїздка мадярського премієра міністрів Ґембеша до Польщі мала й має визначне політичне значіння, та що при зустрічі з міродайними чинниками Польщі говорилося і про концепцію маського уряду щодо Підкарпатської Руси. На це польсько-мадярське братання відповіли оба чеські міністри в Ужгороді: „Не дамо землі, яку нам передала воля народу!"

Витаємо це запевнення панів міністрів, що не хотять вони віддати нашої землі ні Мадярам, ні Полякам. В цьому й наше українське населення вповні підтримує і в майбутньому піддержить це становище Чехословацької републики й її уряду. Погоджується наш нарід і з цим твердженням пп. міністрів, що ми є демократичний нарід та що нашому народови ліпше відповідає демократична форма правління в републиці, ніж та, що була за давніших часів. Таксамо приймаємо до відома заяву пп. міністрів, що правління буде передане в скорому часі до рук нашого народу, бо це йому належиться та що чеське урядництво і взагалі Чехи, що живуть на нашій території, тому відповідно мають зарядитися.

Широко говорили оба пани міністри про культурну місію, яку в історії виконували й тепер виконують Чехи й Словаки на Закарпаттю, підкреслюючи при цьому й політичну мету визволення славянського народу з під мадярського панування.

Та цю місію слід розуміти в демократичному дусі. Наш український нарід має свою власну, стару культуру й мусить дбати про її розвиток на своїх власних, народніх основах. Народньо-культурного визволення не може нам дати ніяка чужа культура, хочби вона була й дуже висока; тільки сам нарід повинен кермувати справами своєї народньої культури. Отже коли говориться про культурну місію чеського народу в нас, то ця місія не може бути інша, як спряти розвиткови нашої української культури, допомагати їй та уможливити, щоб наш нарід піднявся на цей високий рівень, на якому стоять культурні народи заходу. — („Українське Слово").

— Світовий рекорд писання на машині здобув один молодий чоловік у Мадриді. Він писав безперервно 23 години.

— Японська влада згодилася на оснування міста, яке зовсім віддзеркалюватиме старояпонське життя.

— Згідно з найновішою статистикою 99.43 процентів усіх японських хлопців і дівчат ходять до школи.

— Рівно шеста частина робітників нездужає на ревматизм.

ТРАДИЦІЯ ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ.

Найблискучішим памятником нашої політичної свідомости XVII. віку є знаменита Протестація українського духовенства 1621 р., що ясно показує, апелюючи до славної традиції України — князя Олега з його штурмом Царгороду — глибоке зрозуміння нашого тогочасного суспільства для великої ваги історичної традиції, славного власного минулого на душі сучасників. Не забуваймо, що на дусі цієї Протестації виховався Богдан Хмельницький. Коли Поляки руйнували перемиську усипальницю галицько-волинських королів, або гробницю Хмельницького в Суботові, коли Москалі руйнували Мазепин Батурин, то чи не нищили вони цим зародків традиції тільки що пробудженого народу? Чеж не хотіла Протестація нашого духовенства згадкою на вікову славу розбудинову силу в боротьбі за свій нарід? А чи досягла вона цілі, найкраще посвідчить зрив Хмельницького.

Новий великий зрив перебула українська нація в рр. 1917—1921, і заходами Українців сила памяток цього зриву зібралася в українських руках у Празі, де є змога переховати їх у скрутних часах, що судились нам. Знаючи, яку святиню роблять народи зі своїх історичних памяток, мусимо й ми зробити з наших неживих свідків славних днів міцну данку нашої історичної традиції. На цих памятках, на цій збереженій традиції мусимо ми виховати наше нове покоління, як „Протестація" виховала покоління Хмельниччини. Та для належного розміщення, розташування зібраних реліквій — конче потрібно власної, хочби й невеликої камяниці.

Вже скоро два роки, як почалася збірка на цю ціль і досі зібрано на дві стіни! Невжеж при цьому й залишитися? Невжеж ціла українська нація не спроможеться на вибудування двоповерхової камяниці, коли від цього залежить достойне збереження її традиції? Чи наші предки ліпше від нас знали й відчували необхідність розбуджувати стало гордість на власне минуле? Невже своєю власною байдужністю до славних традицій недавнього зриву зрезиґнуємо ми із спроби виховати в підростаючому поколінні нового Хмельницького? Цим разом не може таке статися. Наперекір своїм ворогам мусимо зберегти памятки нашої державности, як запоруку того, що ми не склали зброї й не складемо, поки не досягнемо своєї найвищої цілі. Як Італійці в своїх столітніх змаганнях виховували щораз нові ґенерації борців на своїх памятних колекціях „Відродження", так і ми мусимо постаратися дати новому поколінню правдивий наглядний образ змагань і досягнень: Музей нашої державної творчости.

Д-р М. А-вич.

В Америці можна посилати через Обєднання Українських Організацій в Америці:

„Obyednanye",
P. O. Box 122, Hudson Terminal,
New York, N. Y.

— Безробітні у Будапешті мусять бодай 18 днів у році працювати для держави, щоб одержувати безплатну підмогу.

— У чеських містах Подєбради та Кладно прошаки загрозили страйком і демонстраціями, коли влада не відкличе розпорядків у справі милостинь.

Яка ріжниця!

— Чоловікови не хотілося й повірити, як то між собою можуть ріжнитися специялісти: Лікар порадив мому знайомому якнайбільше руху, а суддя присудив йому сидіти!

УКРАЇНЦІ Й ПОЛЯКИ.

(УП) Часто нам доводиться чути польські голоси про нас. Рідко можна стрінути розумний польський голос про Україну. Всі такі голоси ми реєструємо з обовязку, не прикладаючи до них надзвичайної ваги. Тут подаємо один з них, трохи відмінний від інших.

Польський часопис „Дзєннік Познаньскі" з 4. II. 34 приніс статтю свого кореспондента, з якої ми подаємо частину в перекладі, бо вона досить вірно характеризує відношення сил на західньо-українських землях. Пишеться там: ...Знаємо, що щоб не робилось і щоб не було зроблено в области навязання польсько-української співпраці, все те нічого не значить. Останнім правом нашого життя є бій, вчера збройний, нині безкровний, але не без кровавих жертв, а завтра може знову кровавий. З яким Українцем не говорити, навіть з тим, якого йогож земляки посуджують в угодовстві, бо часто його можна бачити в передпокоях польських урядів, він розмовляє приязно, але з розмови вилазить все те злощасне „завтра". Це є релігія кождого Українця. Ми знаємо також, що висліду цього бою не вирішать ані гасла, ані історичні права, а лише реальна сила, тасама сила, яка оборонила перед 16 роками Львів і завдяки якій Галичина належить нині до Польщі. Центр тої сили пересувається нині в напрямі українському. Нині був би бій за Львів тяжчий, бо в ньому повстали в міжчасі численні українські суцільні осередки. Аґрарна кріза є сьогодня універсальна. Одначе доводиться ствердити, що українське село її видержить, хоч би й без нафти та цукру. Зате паде під її ударами польська земельна власність. Її розпарцельовують. Нема такої ділянки життя в тому краю, деб Поляки могли з чистою совістю сказати, що виграють бій. Можливо, що Поляки продукують більше інтеліґенції, алеж самі дипломи не дають праці. На культурній ділянці поза польщенням Жидів нема успіхів, але самого польщення Жидів не можна занадто високо розцінювати в загальному білянсі. Того, що Українці чимраз краще пізнають польські духові вартости, не можна вважати успіхом. Мало що не всі, оскаржені судом за терористичну діяльність, вміють гарно говорити по польськи і літературу польську знають краще, як польська молодь. Це одначе не перешкоджує їм робити своє діло, до теоретичної діяльности включно...

Стільки сказав Поляк про положення на західньо-українських землях та про відношення там пануючої сили польської до опанованої української. Ясно і недвозначно. Коментарі зайві. Всі польські спроби перейти над українським питанням до порядку денного розбиваються о тверду дійсність. Українці не лише що живуть, а їх сили кріпнають.

В. Будзиновський.

З МОНАСТИРЯ.

7)

Барицький кинувся ратувати жінку. Коли Барицька гадала, що не багато, бо лиш два дни, хибувало, а її донька була би стала жінкою нешляхтича, вмліла і з канапи звалилася на землю.

Гальшка втекла до своєї спальні. Кинулася на ліжко, зарила голову в подушках і стала передумувати все те, що чула від батька. Додумалася до того, що батько розказав правду. Сіла на ліжку, обнявши коліна руками і шепотіла:

— Не шляхтич! Син підданого!

В кімнату всунувся Барицький, сів коло неї, обняв за стан і спитав:

— Ти ще не віриш?

— Вірю, — відповіла, важко зітхнувши.

— Очевидно, відрікаєшся його і за нього забудеш...

— Відрікаюся, та забути не забуду!

— І я не забуду. До смерти не забуду! Та я не про таке забуття думаю. Ти забудеш, що полюбила його. Полюбиш кого іншого. Свого мужа.

— Ні! — відповіла рішучо. — Того, що я його любила, не забуду. І не хочу забути. Іншого любити не буду... Лиш його одного. Мужа не буду мати, бо не вийду ні за хлопа, ні за нелюба.

— Вийдеш за правдивого Андрія Муганівського. Хоч ти любила фальшивого, правдивий згодився взяти тебе. Після завтра вінчання. Коли маю таку нерозумну дитину, то мушу користати з мого батьківського права. Після завтра у сій порі вже будеш панею Осиповою Лис Муганівською.

Сказав і відійшов.

По хвили цілу хату заалярмував крик:

— Панна пігнала полем на ріку!

Барицький вгадав, що з хати вигнала її перша хвиля розпуки і пігнала туди. Вся челядь, всі гайдуки пустилися за Гальшкою, хоч без надії перейняти, бо заки вчули перший крик трівоги, вона вже була близько Дніпра. На щастя на ріці були рибаки. Виділи, що скочила у воду. Зараз поплили за нею і витягли. Челядь занесла її до хати.

— Піде поговір на ціле воєвідство, та за те ся купіль добре їй зробить. Вступиться той перший любовний дур. Сама буде з нього сміятися.

Так Барицький потішав себе, жінку і Андрія. Гальшку лишили в спокою під опікою покоївки. Другої днини покоївка сказала, що панна вже спокійна. Цілком так, як бувало раньше. Се осмілило Барицького. Перед обідом сказав до Андрія, ні троха не знеохоченого, як гадав, хвилевими химерами дівчини:

— Гадаю, що найліпше буде, як ти сам побалакаєш з нею. Я її зараз пришлю сюди.

Барицький вийшов і по хвилині вернувся, ведучи за руку Гальшку.

— Тепер балакайте на розум! — сказав і вийшов.

Заки Андрій встиг промовити слово, вона сама зачала:

— Тато хочуть, щоби ми розмовилися на розум. Добре. Говорім, як розумні люди. Я вже знаю, чого ви сюди приїхали. Хочете взяти мене за жінку. Очевидно на приказ вашого батька, бо мене ви цілком не питали. Сего, коли ми ще були дітьми, не рахується.

— Вибачайте! — перебив Андрій. — Се, коли ми були дітьми, рахується, бо я був старший як ви і у мене лишилися, хоч дитинячі, та все любі спомини. До тих споминів прийшла хвиля, коли я вчора задивився на вас. Вчора ні я не був дитиною, ні ви не були. Хоч би я не знав, яке бажання мого батька; хоч би я знав, що він противний вам, я таки простягнув би по вас мою руку.

— На мене цілком противно поділала наша вчорашна стріча. Ви стали мені осоружні!

Молодий шляхтич схопився і в першій хвили хотів, не попрощавшися, вийти. Та цікавість, чому воно так, перемогла. Звертаючися знов до неї, спитав:

— Ви може ще не цілком вірите, що то не тамтой, а я син побратима вашого батька? Може гадаєте, що мої вісти про Савича неправдиві?

— Вірю. Я повинна би бути вдячною вам за те, що ви не дали мені впасти в пропасть, до якої я вже прийшла, ідучи з завязаними очима. Та одночасно ви знищили мені одиноку цінність в людськім життю. Ви зруйнували всяку надію, що я в мойому життю буду бодай хвилину щаслива.

— Ви були би з ним щасливі? — спитав здивований, бо його розум не годен був збагнути того, що упадок в пропасть може принести хочби хвилину щастя.

— Не знаючи, хто він, я була би з ним щаслива. Се могло тревати не лиш днину, дві. Моє щастя могло би продовжатися до року, двох, трох... аж до хвилі, коли наверх вийде правда.

— А потому? — спитав Андрій.

— Потому? — відповіла. — Минулого будучність не скасує.

— Чорна будучність тим чорніша і прикріша, чим ясніше і розкішніше було минуле!

— Навпаки! Від старих я чула, що в чорні дні старости жиється споминами ясних днів минулого... Також гадаю, що по відкриттю правди не конче мусіли би прийти чорні дни. Не виключене, що в обіймах милого шляхтянка згодом помирилась би з думкою, що й козачка без гербу може бути щасливою. Тепер, коли тої конечности миритися з тою думкою нема, я мушу зрезиґнувати з надії на моє щастя. Що такий мій кінець, ваша вина. Ось чому ви мені осоружні!

— Пусте! — сказав Андрій, махнувши рукою. — Зараз по вінчанню полюбите мене. Безліч дівчат вінчають, як кажеться, з нелюбом. Та потому, як муж добрий, жінка на свого нелюба не нарікає.

— Вибийте собі з голови гадку, що вийду за вас!

— Твій тато дасть тебе мені! — відповів Андрій зідливо, пожираючи її очима.

— Хіба мого трупа! — сказала спокійно і вийшла.

(Далі буде).

НА БІЖУЧІ ТЕМИ.

БИЗНЕС НА КРАЩЕ?

У Ню Йорку злучено дві німецькі щоденні ґазети: „Штатсцайтунґ" і „Герольд". Набудуче буде виходити тільки одна ґазета, що буде зватися „Штатсцайтунґ унд Герольд".

Видавець „Штатсцайтунґу" каже, що це буде краще для бизнесу, але з його заяви видно, що він мав що раз більше трудности в своїм видавництві. Такі самі трудности певно мали й видавці „Герольда".

Вони можуть удавати, що ця комбінація не зміняє стану німецької преси, але правди ніде не можна заховати, що в злученій ґазеті вже не будуть працювати 25 осіб, що працювали в двох.

Чи не показує ця комбінація тенденції всіх „чужинецьких" ґазет?

НАЦІЗМ І НІМЕЦЬКА ПРЕСА В АМЕРИЦІ.

Видавці нової злученої німецької ґазети кажуть, що вони будуть давати до неї ілюстрований тижневий додаток під наголовком „Д-А", що значить „Дойтш-Амеріка".

Той самий додаток видавці злученої ґазети будуть давати за відповідною оплатою читачам інших німецьких ґазет, що виходять в інших містах Америки. Одначе, додають видавці, цього додатку не будуть діставати ґазети націстичних нахилів.

Значить, серед німецької преси є поважний розлам опінії через націзм.

Цікаво, чи помагає цей розлам німецькій пресі та німецькому духови в Америці. Комбінація старих ґазет показувала би, що розлам відбивається відємно.

ПЕРЕДСМАК ФАШИЗМУ.

У Батон Руж, у стейті Луизіяна, застрайкували студенти факультету журналістики в Луизіянськім Стейтовім Університеті, щоби запротестувати проти цензурування студентської ґазети сенатором Гуй Лонґом.

Сенатор Лонґ, опанувавши стейтом при помочі своєї фашистівської демаґоґії, пробував захопити в свої руки молодь, а коли молодь звернулася проти „старих", мохом критих хребтів", Лонґ наложив свою руку на молодечу пресу.

Цим він дав Америці передсмак того, що буде, як в краю захоплять владу фашисти.

І ПОЛІЦАЙ МАЄ МАМУ.

Досить рідке в Америці питання піднімає протест Американського Союза Університетських Професорів проти відправлення з катедри Пітера А. Кармайкела, професора фільософії в Конверс Коледж.

Професори закидають зарядови колеґії ґрубу несправедливість. Мовляв, професора відправлено просто на основі чуток, що він своїм навчанням нарушував релігійну правовірність деяких студентів. Не вивівши проти професора правильного слідства, не зробивши йому закидів і не давши йому нагоди оборонятися, заряд університету допустився грубого нарушення правил так званої академічної свободи.

Ця засада каже, що професор має вчити те, що він щиро приймає за правду, без огляду на те, чи воно нарушує чиїсь почування.

ЗА ПРАВО ЧЛЕНСТВА.

Небувалий протест підносять члени юнії електричних робітників у Ню Йорку, що пікетують будинок власної юнії, щоби запротестувати викидання членів з юнії за неплачення вкладок.

Протестуючі робітники кажуть, що викидання з юнії це не викидання зі звичайної орґанізації, бо викинений не може дістати роботи, а тимсамим не має можности роздобути грошей та стати назад членом орґанізації.

ГУЦУЛКА „МАРІЙКА" У ВАРШАВСЬКІМ ВИДАННЮ

Майже у всіх славянських часописах в Америці появилися оголошення про виставу европейської фільми „МАРІЙКА". В тих оголошеннях підкреслено, що це фільма, взята з життя „карпатських верховинців", в якій представляється вірно життя мешканців Карпатських гір з їх звичаями й обичаями, та в якій артисти говорять мовою тих мешканців. Таке оголошення появилося теж і у „Свободі". Всі ми були певні, що це виставлятимуть фільму, зняту на Закарпаттю з життя наших Гуцулів, в якій усі ролі грають сільські артисти, про що вже була згадка в нашій пресі кількома наворотами. Таку фільму виставляється тепер в Чехословаччині. Там і було заповіджено, що вона появиться теж і в Америці.

Якеж було моє здивування, коли я пішов на виставу фільми „Марійка", яку тепер виставляється в Ню Йорку, та побачив іншу фільму. Є це фільма, знята теж у Карпатських горах — на Гуцульщині. Є там гарні гуцульські строї й гарні види Карпатських гір. Тільки ніхто з чужинців не може навіть догадатися, що це укрнаїнські гори і що це строї українського народу. Зате знатиме, що фільма вироблена варшавською фільмовою компанією, що подія відбувається в Польщі, що мова „карпатських верховинців" є мовою польською, бо всі артисти, що представляють Гуцулів, говорять чистою польською мовою. Навіть ніде нема згадки не то про Українців, але вже хочби про саму назву „Гуцул" чи „Гуцульщина". На тій фільмі бачимо польських артистів з Варшави, що представляють наших Гуцулів і Гуцулок при праці й забаві, в такий спосіб, що вони являються при буденній роботі і на весіллю в одних і тих самих святочних строях. Бачимо „панів з Варшави", як беруться представити Гуцулів при кошенню. Хто жив на селі й розуміється хоч трохи на кошенню, то пізнав, що ті „пани", якби так дійсно косили, то скорше один одному підкосив би ногу ніж скосив траву, бо всі косили в однім, прямім ряді і виглядали як жовніри при дефіляді. Бачили ми теж Гуцулів у варшавськім виданню, як у шинку в „дайси" (кістки) грають.

Сама фільма є коротка. В доповненню до неї бачимо деякі сцени з польської опери „Галька", якої тема, як відомо, є теж взята з життя „карпатських верховинців", але з Татрів і в інших строях. Нема зазначено в „Марійці", що це виступають Гуцули, а в „Гальці" нема зазначено, що це „Ґурале". Отже виходить, що в однім і другім випадку це один і той самий нарід, тільки — в інших строях.

Для доповнення отого всього виставляють іще образи в яких представляється велич Польщі. Бачимо там військові паради з танками, кавалєрією, літаками, піхотою і т. п., та зїзди представників польських кольоній у рілім світі.

Все те разом представляє собою образ добре обдуманої польської пропаґанди при помочі фільми.

Д. Г.

ПОДЯКА.

Я, нижче підписаний член 48 від. У. Н. Союза, складаю сердечну подяку головним урядникам нашої орґанізації за уділення мені допомоги з фонду запомогового в сумі $50, котрі стали мені великою помічю у моїй недузі. Бажаю У. Н. Союзови якнайкращих успіхів. Також дякую місцевим урядникам за їх труд.

Михайло Негребецький,
Плейнс, Па.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ДО УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ І КАНАДІ.

Як вам відомо з новинки в „Свободі", я рішився відвідати могилу мого батька в селі Словіті, Галичина. При цій нагоді хочу використати вільні хвилі та малювати в нашому рідному краю краєвиди наших гарних околиць і прекрасну нашу народню ношу в ріжних місцевостях: на Поділлю, Гуцульщині, на Буковині, Лемківщині і, як буде можливо, на Великій Україні. Ці образи привезу до Америки і виставлю по більших містах. Я вже маю кілька таких запрошень з виставових ґалерій образів. Образи будуть мальовані з природи, з життя, а тому притягнуть кождого. Це моя ідея, яку я мушу довершити, хочби тільки своїми силами. Однак я маю надію, що знайдеться хтось з Українців і поможе мені в цім ділі замовленням якогось образу, який по виставі буде його власністю. Хто бажає мати мальований образ свого рідного села, або хати, де родився, або когось з родини, хай негайно повідомить мене листовно і тоді цю справу ширше обговоримо.

Прошу писати в цій справі найдалі до 15-го грудня ц. р.

Дмитро Захарчук, арт.-маляр,
P. O. Box 15,
Northampton, Pa.

У САДОЧКУ

У садочку зелененькім
Дівчина співала
І любенським своїм співом
Ввесь степ наповняла.
І не знала чорнобрива,
Що вже кінець буде,
Що вже більше на Вкраїні
Співати не буде.
Що поїде на чужину,
За широке море,
Що там її між чужими
Жде біда і горе.
Що покине соловейка,
Співака отого,
Й не вернеться на Вкраїну,
До народу свого.

Степан А. Пельц.

БОЛЬШЕВИЦЬКА МОЛОДЬ.

Як калічать большевики своїм „соціялістичним" вихованням молоде покоління — ми нераз уже писали. Яскравий приклад морального заломлення молоді подають „заповіди", які списала у свому деннику одна комсомолка. Ці „заповіди" попали на сторінки большевицької преси і стурбували навіть самих комуністичних вождів. Звучать вони так:

1. Вмій брехати всюди, скрізь і всім, крім самій собі.

2. Не дуже висувайся, здавайся скромною, а на ділі почувай себе вище всіх.

3. Нічим, ніким, ніде і ніколи не захоплюйся.

4. Нікого не люби ні товариською, ні половою любовю, лише прикидайся товаришкою або закоханою.

5. Коли віддаєшся мужчині, то роби це лише тоді, коли це резонно.

6. Говори всім лише приємне. Але в душі погорджуй усіми людьми.

7. Використовуй усіх і кожного, мости собі дорогу до свого щастя довільною ціною.

8. Зворушуйся на вигляд дітей (назовні), але уникай їх сама мати.

9. Ґовори про ідеї, ентузіязм та іншу політграмоту, але сама завжди лишайся зимною і розважною.

10. Вмій вибивати гроші, навіть і з дошки (таблиці).

11. Роби знаючі очи, коли тобі говорять про те, чого ти не знаєш, і не розумій нічого, коли дійсно знаєш, „чиє мясо зїв кіт".

Ось таких моральних проституток виховує з молодого жіноцтва Большевія! Для нас лишається одна втіха: такими „ідеями" охоплена большевицька молодь у великих московських містах-багницях. Більшість української молоді живе іншими, хоч покищо і захованими, ідеями.

КОМУ ЗАСЛУГА Й ЧИЯ ВИНА?

(Допис з нагоди ювилейної кампанії У. Н. Союза).

Я читаю звіти з ювилейних обходів, звіти зі стану членства У. Н. Союза та хочу поділитися з членами деякими думками.

Бачу я, і певно бачать інші члени, що депресія не всюди відбивається однаково в кождім відділі. Одні відділи тратять багато членів, а інші мало. Доглянули певно члени, що в нашім відділі ч. 97. нема на час депресії ніяких втрат, або, як американські аґенти кажуть „лепс". Скаже хтось, що це певно тому, що в нас нема депресії, що в нас певно йдуть усі фабрики, що всі наші члени працюють.

Та коли члени поглянуть, де знаходиться цей відділ, то побачать, що він є в Пасейку. Це певно членам вистарчить, щоби відповісти, чи знаємо ми тут крізу. Місто Пасейк вже добре вславилося за час крізи преріжними страйками. Ще один не скінчився, а вже другий почався. І тепер у нас їх немало.

Щодо зарібків наших робітників, то, читаючи ґазети про страйки, певно дочитуєтеся й про наші зарібки, то й знаєте, що тут робітники заробляють, як роблять, по 12, 13 та 14 долярів на тиждень. На всякий випадок не заробляють краще від робітників по інших місцевостях. Отже не тому в нас члени не відпадають, що в нас крізи нема, а з зовсім інші причини.

Щоб довго справи не розбирати, скажу коротко, що в нас члени тому не відступають, бо ми спеціяльно над цим працюємо, щоби вони не відступали. Як секретар цього відділу, скажу за себе, — скажу не на те, щоби похвалитися, а на те, щоб інші могли те саме робити, що я роблю, що члени держаться через невпинну пропаґанду. Як мене члени вибрали секретарем, то я за те вважаю своїм першим обовязком здержувати членів від виступлення з відділу. Де можу, там я говорю членам про добродійства орґанізації, про те, чим вона краща від інших орґанізацій, чим вона сильніша, чим вона нам дорожча. Говорю на публичних зборах, відділових чи невідділових. Говорю в приватних стрічах з членом і нечленом, бо як він не є членом, то може стати членом; а як уже є членом, то не відступить від орґанізації, та може ще свої діти запише, як має.

Скажете: багато праці. Можливо, що багато праці, але без цієї праці нема поступу, без цієї праці члени байдужніють, урядники байдужніють, а де члени й урядники байдужі, там відділ починає скоро членів тратити. На основі того, що я бачу, можу сказати, що члени відпадають від того відділу, що має байдужних членів, а члени звичайно байдужні там, де урядники байдужні. Хоч і навпаки можна сказати, що байдужні члени вибирають байдужних урядників.

Що можна зробити постійною працею уряду, я бачу найкраще по своїм відділі, за котрий я говорю тому, бо його найкраще знаю. По переведенню реформи в 1915-тім році з 250 членів лишилося було в нас усього 18. Чому лишилося так мало? — спитаєте. Відступило так багато тому, що по конвенції, котра завела реформу, делеґати не пояснили членам докладно, яку реформу заведено. З пояснень делеґатів члени знали тільки одно: що вони мають платити вищу вкладку. Що ця вкладка має на все лишитися така сама, що вона є ріжна відповідно до віку, цього не сказано було. Ні делеґати ні відділові урядники не пояснили справи як слід і тому нема що дивуватися, що члени відпадали. Пішли до інших орґанізацій, бо думали, що в них не буде реформи. Аж як і в інших орґанізаціях заведено таку саму реформу, побачили вони, що наша орґанізація мала слушність, що перша перевела реформу.

Почали ми тоді працювати коло освідомлення членів, і плоди нашої праці скоро показалися. Нині наш відділ має 66 старших членів. Та найкращий поступ він зробив коло орґанізації дітей. Ще в 1921-шім році не було в відділі ні одної дитини. Нині є їх 57. І не думайте, що всі вони зорґанізовані перед крізою. За останній рік ми зорґанізували 10 дітей. Коли вчислити всі діти усіх членів у нашім відділі, то покажеться, що ми зорґанізували 98 процентів цих дітей. Ще тільки 2 проценти дітей лишилися незорґанізовані, і ми маємо надію, що з часом до орґанізації дістанемо. Будемо переконувати так довго, поки їх не дістанемо.

Спеціяльну увагу треба звертати на тих членів, що лишень недавно до орґанізації приступили, або своїх дітей до неї записали. Як нам удасться придержати їх через рік, то я певний, що вони вже від орґанізації ні відступлять, бо такий член привик платити вкладки та знає, чому його орґанізація краща від інших.

Ми не боїмося інших запомогових орґанізацій, ні асекураційних компаній. Хто жиє в місті й дивиться на світ отвореними очима, той знає багато таких випадків, які можуть йому придатися при переконуванню. Чимало є людей, що стояли в ріжних „іншуренсах" і чужих запомогових орґанізаціях, а на випадок нещастя не дістали ніде тої помочі, що дістали в нашій орґанізації. Треба тільки такі випадки збирати, памятати та вразі потреби вжити; а памятати будемо тоді, коли урядники відділу будуть про те говорити на зборах.

Нема теж що боятися, що ми не зєднаємо до наших відділів наших дітей. Наша орґанізація має багато родів обезпечення, які промовляють до дітей. Не говоріть їм про обезпечення на випадок смерти, бо про це ніякий молодий чоловік не любить чути. Молодий вам скаже: Я не хочу вмирати: я хочу жити й мати гроші ще за життя. Отже їм про це треба говорити. Говоріть про те, що їм підходить, отже про „ендавмент" та про „20 їрс пейд-ап полісі".

І не треба нам боятися з ними говорити. Наш відділ здобув собі молодих людей, бо ми говоримо з молоддю, де можемо. Очевидно, найкраще з ними говорити там, де їх збереться багато. Маємо примíром баль, то я прошу молодих, щоби прийшли на баль, бо я маю щось до них промовити. І вони приходять. І там і їм можу розяснювати, які добродійства дає їм У. Н. Союз.

Отже я думаю, що нема нам чого крізи так дуже боятися. Кріза крізою, але як урядники відділів будуть працювати, то члени не будуть відпадати, ні виписувати своїх дітей, але навпаки, будуть нові члени приступати й своїх дітей записувати.

Михайло Табачук, секр.
97-го відділу У. Н.
Союза.

ВУГЛЯ, ЧИ НАФТА?

(УП) Таке питання займає сьогодні високу політику у військово-морській ділянці. Моторизація сухопутньої армії та перехід на рідке паливо в фльоті видвигнули на верх питання постачання нафти і нафтових теренів. Звідки взяти і в мирі й у війні потрібну скількість нафти, це питання цікавить у першу чергу тих, яким природа поскупила нафтових теренів, що булиб на всякий час під рукою і не загрожені ворогом. До таких країв у першу чергу належить Анґлія. Тому там ведеться жива дискусія над тим, чи переходити на нафтовий опал у кораблях, чи може залишитись при вугляному, дбаючи за його удосконалення. Анґлійська адміраліція вирішила це питання в користь нафтового опалу. З яких причин?

Досвіди, початі ще в 1905 р., виказали перевагу нафтового опалу над вугляним. Нафта дає 19 тисяч кальорій тепла, а найкраще вугля лише 14,500 кальорій. Нафта, якогоб вона походження не була, виказує лише незначні зміни в тепловартости, а тепловартість вугля дуже залежить від свого походження. На складах нафта не тратить своїх властивостей і згаряє без решток, а вугля навпаки. Приміщення одної тони вугля займає багато більше місця ніж одної тони нафти. Резервуар виповняється нафтою на 95% його містоти, а між вуглям все є щілини, чи більші чи менші, в залежности від того, чи воно в більших чи менших кусках. При складах вугля треба ще резервувати місце на вентиляцію, а при нафті це відпадає. Нафту можна примістити у всякому збірнику, незалежно від його форми, а вугля вимагає спеціяльної форми складу. Подавання нафти для опалу кітлів іде автоматично з якогоб то не було збірника, а для подачі вугля в піч треба все багато людей. Нафта значно упрощує конструкцію корабля, бо її можна примістити всюди, де лиш є вільне місце, а вугля вимагає багато ходів та переходів, а зокрема отворів у корабельному панцирі, бо інакше його не можнаб було дістати з берега на корабель. Рівночасно з тим підвищується також безпечність корабля при ворожому обстрілі, бо панцир є суцільний і корабель не так скоро затоне. Нафти можна набрати з прибережного складу дуже скоро рурами, коли для переносу вугля мусить бути змобілізована вся залога. Розмір кітлів для опалу вуглям був обмежений висотою 2.5 метра, бо інакше не можна би було переводити чистки. При нафтовому опалі розмір збільшується до 6 метрів. Це в свою чергу зменшує скількість кітлів. Відпадення всяких помічних машин для перевозу вугля та вивозу жужелиці робить корабель значно лекшим. Замісць цього приходить або скріплення панциру або побільшення калібру зброї. Великі кружляки потребують при нафтовому опалі 250 людей меншої залоги, що для цілої анґлійської фльоти виносить коло 15,000 людей. Під оперативним оглядом користи нафтового опалу є ще більші. Корабель може їхати найвищою скорістю до зужиття останньої краплі нафти. Не треба мучити людей при чищенню печей і ношенням вугля. При вугляному опалі, коли приходиться використовувати останні резерви, корабель може розвинути найвище 60%, своєї максимальної скорости. При постоях все треба під кітлами спалювати вугля. При нафтовому опалі корабель може їхати зовсім без диму, а як треба, то задимить своє окруження. Це дуже важне при цьому, коли хочеться уникнути ворога і його догляду, або коли хочеться скритись перед ворогом за димову стіну. В нещастю доступ до вугля може бути утруднений, коли при нафтовому опалі перехід від одного збірника нафти до другого не становить ніяких труднощів. Ось це були би переваги опалу нафтового над вугляним, які заставили анґлійську адміраліцію висказатись за нафту.

Тепер в Анґлії дискутують питання, чи зможе анґлійська фльота забезпечити на час війни відповідне постачання нафтою цілу фльоту. При цьому треба пуститись на певне ризико і треба бути приготованим на всякі лише можливі військово-політичні комбінації. Справу треба так поставити, щоб у ніякій з них імперія не була відірвана від нафтових теренів. На виріб нафти з вугля Анґлійці тимчасово не покладають великої надії.

Все вище сказане не значить, що вугля вже свою ролю відіграло і пішло в історію. Ще довгий час буде вестися суперництво між твердим і рідким паливом. Однак не улягає жадному сумнівови, що перевага лежить по боці плинного палива, цебто нафти. За неї ведуться за кулісами величезні дипльоматичні бої, яких останнім зовнішнім виявом є полудневo-американська війна.

ДО ЧЛЕНІВ І ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

Члени і відділи У. Н. Союза, які ще не дали свого замовлення на календарі на 1935 рік, можуть це зробити ще до 10 грудня. Свобода надрукувала більше число примірників, ніж замовили відділи, і тому даємо нагоду членам, що хочуть мати календар на 1935 р. і дадуть своє замовлення через свій відділ. Коли у відділі зголоситься не менше як 5 членів, то одержать календар по ціні 30 центів. Замовлення мусить бути потверджене урядом відділу і печаткою.

АДМ. „СВОБОДИ".

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗА

НЮ КЕСЛ, ПА. Відділ 74 повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в церковній галі на Росс Евені. Усіх членів проситься прийти на цей мітінг, бо маємо важні справи до полагодження. — Дмитро Булий, секр.

МІТІНГИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє своїх членів, що річні збори відбудуться в неділю, 9-го грудня, в годині 12:30 в полудне, в гали Укр. Хати, 2240 Грейлінг вул. Проситься всіх членів і члениць явитись на ці збори, бо є важні справи до порішення, як вибір уряду на 1935 рік і т. ін. Неприявний на цих зборах член без важної причини заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — М. Кулинич, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, дає до відома, що річні збори відбудуться в неділю, 9-го грудня, в годині 1-шій пополудни точно. Кождий член повинен явитись хоч раз в рік, бо є дуже важні справи до ухвалення. Буде вибір уряду на 1935 рік і роздання календарів. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, щоб не лишати новим урядникам довгу, бо відтак є замішання в книжках. Член, котрий не вирівнає довгу і не буде на зборах, буде суспендований. Члени, котрі ще не змінили своїх грамот, нехай будуть ласкаві принести старі грамоти на збори. На закінчення ювилейного і старого року обовязком є кождого члена приєднати хоч одного нового члена і привести його на збори. Збори відбудуться в укр. шкільнім льокалі, 11818 Дж. Кемпав. — Дм. Марциняк, предс.; Теодор Солодкий, кас.; Ст. Хомяк, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє своїх членів, що збори відбудуться в неділю, 9-го грудня, в годині 1-ій пополудни. Проситься всіх членів прибути на збори і вирівнати свої вкладки. Хто хоче виміняти стару грамоту, нехай принесе її на збори, бо тепер найліпше є виміняти. — Тимко Кальмук.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Петра і Павла, від. 102, повідомляє всіх своїх членів, що мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, зараз по Сл. Божій, в гали церковній на Калич вул. і В. 7-ма вул. Кождий член повинен прибути і вирівнати свої вкладки, щоби довгу не переносити на слідуючий рік. Члени, котрі ще не переписались зі старого до нового роду обезпечення, зволять зробите це цього місяця, бо це останній місяць, що можна переписатись. Члени, котрі ще не записали своїх дітей до У. Н. Союза, то просимо записати цього місяця. Члени, котрі замовили собі календарі на 1935 рік, нехай заберуть собі їх цього місяця, бо коли не заберуть, то спродасться іншим членам, бо календарі вже заплачені до Свободи, а ми мусимо за них сколектувати гроші цього грудня. — Юрій Гірняк, предс.; Дмитро Дорош, кас.; Микола Бусько, секр.

ВІЛІНГ, В. ВА. Уряд Бр. св. Ів. Хрестителя, від. 56, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 2-гій пополудни, в гали парафіяльній. Присутність кождого члена є пожадана, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1935 рік. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. Місяць грудень це останній місяць ювилейної кампанії У. Н. Союза. Тому чиї діти ще не є записані до У. Н. Союза, то просимо зголоситись до відділового секретаря. Покажім ділом, що ми любимо свою організацію У. Н. Союз. — Петро Вітенко, пр.; Іван Шелева, кас.; Мих. Дуткевич, секр.

ЛАНКЕСТЕР, Н. Й. Бр. св. Василія Вел., від. 87, повідомляє, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали парохіяльній при Еллікот Ровд. Буде вибір уряду на 1935 рік та інші справи до полагодження. Неприявний член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Михайло Студенний, предс.; Микола Трояновський, секр.

РОМ, Н. Й. Бр. св. Михаїла, від. 121, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 1:30 пополудні, в гали У. Н. Дому. Повинністю є кождого члена прибути на мітінг в означений час. Буде справоздання урядників і контр. комісії та вибір уряду на 1935 рік. Будеться роздавати календарі тим членам, котрі собі замовили. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости по змозі, бо в противнім разі будуть суспендовані. Неприявний на мітінгу член заплатить кару після статута. — Семен Свередюк, предс.; Теодор Гречкосій, кас.; Олекса Гадз, секр.

БРІДЖПОРТ, ПА. Бр. св. Петра і Павла, від. 383, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 2-гій пополудни, в гали парохіяльній при Форд і Дипо вул. Кождий член є обовязаний бути на мітінгу, бо контрольори здадуть річний звіт і буде вибір уряду на 1935 рік та багато інших справ до вирішення. Комітет бажає хоч раз в рік зійтися з усіми своїми членами. — Ів. Гудзінський, предс.; Гнат Шибал, кас.; Йосиф Муц, секр.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. ДЖ. Тов. Запорозька Січ, від. 155, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, точно в годині 3-тій пополудни, в гали У. Н. Дому. Проситься всіх членів прийти на цей мітінг, бо буде справоздання уряду і контр. комісії за цей рік і вибір уряду на 1935 рік. Проситься довгуючих членів вирівнати свої залеглости по змозі, бо в противнім разі будуть суспендовані. Хто хоче змінити свою грамоту, або вписати діти до У. Н. Союза, може це зробити на мітінгу. — Василь Козак, пр.; Василь Дригинич, кас.; Андрій Яричевський, секр.

СТЕЙПЛЕТОН, Н. Й. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 211, повідомляє всіх своїх членів, що річний мітінг відбудеться в суботу, 8-го грудня, точно в годині 7:30 ввечір., в У. Н. Домі, 35 Варрен вул. Проситься всіх членів прийти на цей мітінг і вислухати справоздань уряду і контр. комісії та вибрати уряд на 1935 рік. Довгуючі члени нехай по змозі стараються вирівнати довг цього місяця. Члени, котрі ще є в старім роді обезпечення, нехай принесуть грамоти на мітінг і підпишуть аплікацію на зміну, бо грудень це останній місяць для виміни грамот. — М. Кость, секр.

МЕНВИЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, дає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що річний мітінг відбудеться 9-го грудня, в годині 2-гій пополудни, в Набожинського. Проситься членів прийти на означений час, бо є багато справ до полагодження. Буде справоздання уряду за цілий рік і вибір уряду на 1935 рік. Проситься членів вирівнати всі свої залеглости. Неприявний член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. — Ол. Явдошак, предс.; Дм. Фидина, кас.; Мик. Лісний, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. ім. Богдана Хмельницького під Покр. Пр. Тройці, від. 158, повідомляє місцевих і позамісцевих членів, що річні збори відбудуться в суботу, 8-го грудня, точно в годині 7:30 ввечір, в Укр. Дем. Клюбі, 186 Бедфорд Еве. Обовязком є кождого члена явитись, бо є дуже важні справи. Статутова комісія предложить нововироблений статут, а члени мають рішати. Тих, котрі замовили календарі, проситься прийти, а вам доручиться їх по ціні 30 ц. Ті, що не змінили грамот, нехай постараються змінити в тім місяци, бо буде запізно. Довгуючі нехай вирівнають свої залеглости, бо в противнім разі поступиться після статута. Неприявний член підлягає карі 50 ц. — Юліян Панчак, голова, Іван Малик, скарбник, Дмитро Сенюта, рек. секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Отсим повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 3-тій пополудни, в Домі Укр. Громади, 3322 Н. Лавренс вул. Проситься всіх членів прибути на означений час, бо маємо справоздання з річного діловодства і вибір урядників на 1935 рік, тому присутність кождого члена конечна. Хто з членів не прийде на цей мітінг заплатить 2 дол. кари. Пригадується тим членам, котрі ще не змінили своїх старих грамот, щоби принесли їх зі собою на мітінг, бо це є останній місяць, в котрі можна виміняти стару грамоту. Довгуючим членам пригадується, щоби прийшли і вирівнали свої залеглости, бо інакше в цім місяци поступиться після статута. Хто має до впису члена або діти просимо зголоситися на мітінгу до уряду Братства. — Ів. Сорока, предс.; М. Барна, кас.; Ол. Будай, секр.

ДЕРРІ, ПА. Сестр. Усп. Преч. Діви Марії, від. 303, повідомляє всі члениці, що звичайний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 1-шій пополудни, там, де звичайно відбуваються мітінги. Всі члениці обовязково мають явитися, бо є важні справи до полагодження. Члениці, котрі ще не виміняли своїх старих грамот на нові, зволять принести старі грамоти і виміняти на нові цього мітінгу. Також довгуючих члениць проситься вирівнати свої залеглі вкладки. — Розалія Сабік, предс.; Анна Куземчак, кас.; Катерина Бейц, секр.

МІКІС РАКС, ПА. Бр. св. Володимира, від. 91, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали У. Н. Дому. Проситься членів прийти на означений час, бо є важні справи до полагодження. Буде вибір уряду на 1935 рік. Будемо принимати нових членів без оплати вступного. — Андрій Гальчак, предс.; Павло Паньчак, кас.; Василь Рудавський, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє всіх своїх членів і члениць, що річні збори відбудуться в неділю, 9-го грудня, точно в годині 12:30 вполудне. Проситься всіх членів і члениць прийти на ці збори, вислухати справоздань уряду і контр. комісії та вибрати уряд на 1935 рік. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, щоб довгу не переносити на другий рік. Члени, котрі ще не змінили своїх грамот, нехай принесуть старі грамоти з собою на збори і змінять. Є важні справи до полагодження. Неприявний член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — В. Бідей, предс.; В. Василюк, кас.; Я. Лежняк, секр.

САВТПОРТ, КОНН. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 84, подає до відома всім членам і членицям, що річні збори відбудуться в неділю, 9-го грудня, точно в годині 4-тій пополудни, в У. Н. Домі при Кінг Гайвей, Вест Савтпорт. Проситься всіх прибути і принести свої старі грамоти до виміни. Є дуже важні справи до полагодження. Буде справоздання секретаря і касієра за 1934 рік і вибір уряду на 1935 рік. Проситься прийти на час. — М. Гудзік, пр.; Ю. Гоголь, кас.; Петро Дудко, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Запорожька Січ, від. 75, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 1-ій пополудни, в гали на Сікат. Проситься членів прийти конечно на цей мітінг. Буде справоздання урядників і контр. комісії та вибір уряду на 1935 рік. Довгуючих членів упоминається, щоби прийшли і вирівнали свої залеглі вкладки, бо в противнім разі зістануть суспендовані. Уже прийшли календарі для тих членів, котрі собі замовили. Дуже цікава книжочка за 30 центів. — Ст. Михайлюк, предс.; Ів. Слупецький, кас.; В. Тарас, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. Запорозька Січ, від. 388, повідомляє своїх членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 2-гій пополудни, в У. Н. Домі при 4-тій і Ворд вул. Проситься членів прибути на цей мітінг. Буде вибір уряду і справоздання за мин. рік. Неприявний член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. Довгуючі члени мають заплатити свій довг, бо інакше будуть суспендовані. — І. Михальцевих, предс.; В. Дольський, кас.; Микола Судчак, секр.

ГЕРКІМЕР, Н. Й. Тов. Запорозька Січ, від. 192, дає до відома, що річні збори відбудуться в неділю, 9-го грудня, в годині 2-ій пополудни, в У. Н. Домі, 231 Кінг вул. Проситься всіх місцевих і позамісцевих членів прибути на той мітінг, а довгуючих проситься вирівнати свої залеглости. Члени, котрі ще не переписались до нової реформи, нехай принесуть свої старі грамоти на мітінг. Проситься контрольорів, М. Будника, Н. Німого і В. Гудзя, прийти перед мітінг сконтролювати книжки. — Микола Сичак, предс.; Мих. Крачківський, кас.; М. Сторожинський, секр.

ВЕСТ НЮТОН, ПА. Бр. св. О. Николая, від. 255, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 1-ій пополудни, в домі Гриця Білака на Водер вул. На цей мітінг повинні явитися всі члени, бо є багато важних справ до полагодження. Довгуючим членам пригадується ухвалу з 11 березня, в котрій сказано, що кождий довгуючий член має сплачувати так, щоби були сплачені всі до або на річнім мітінгу. — Іван Жидик, предс.; Гриць Ковальчак, кас.; Василь Шищук, секр.

БАВНД БРУК, Н. ДЖ. Бр. св. О. Николая, від. 344, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що річний мітінг відбудеться в неділю, 9-го грудня, в годині 3:30 пополудни. Проситься членів прийти на час хоч раз на рік. Довгуючих проситься вирівнати свої залеглости, щоби довгів не передавати новим урядникам, котрі будуть вибрані на тім мітінгу. Неприявний на мітінгу член буде караний 1 дол., а урядник 2 дол. Хто ще не змінив своєї грамоти, нехай принесе стару грамоту на мітінг, або до секретаря під ч. 504 Вест 2-га вул. — Т. Присташ, предс.; Яків Резнік, кас.; Григорій Геба, секр.

КОМУНІКАТ ГОСПОДАРСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

З днем 1 жовтня ц. р. почався третій рік праці Українського Технічно-Господарського Інституту позаочного навчання (УТГІ) при Українській Господарській Академії в Ч. С. Р.

Переглядаючи працю Інституту, бачимо, що він, успішно розвиваючись, захоплює все ширші кола українського громадянства як на українських територіях так і поза ними.

Число зголошень на Економічно-Кооперативний відділ та окремі курси в дні 1 жовтня 1934 р. виносило 255 проти 187 зголошень за попередній шкільний рік. З числа 442 усіх зголошених було на повнім (4-річнім) курсі Ек.-кооп. від. 119, на курсі українознавства (3-семестровім) 111, на курсі бухгальтерії (2-семестровім) 34, на курсах: пасічництва 41, обрeблення шкіри 48, практичної фотографії 29, практичної радіотехніки 18, практичного миловарства 15 та окремі предмети студіювали 27.

Протягом двох років Інститут закінчив видання підручників: 1) політична економія, 2) теорія кооперації, 3) історія кооперації, 4) торговельне рахівництво, 5) комерційна аритметика, 6) світове господарство (економічна географія), 7) цивільне право, 8) загальне рахівництво, 9) торговельна кореспонденція, 10) цивільний процес, 11) географія України, 12) основи вищої математики, 13) ботаніка I. (анатомія), 14) ботаніка II. (морфольогія), 15) оброблення шкіри, 16) практична радіотехніка, 17) практична фотографія, 18) практичне миловарство.

У наступнім шкільнім році буде закінчене видання підручників: 19) теорія статистики, 20) економія промисловости, 21) фінансова наука, 22) загальна наука права, 23) місцеве господарство, 24) товарознавство, 25) політичне право, 26) французька мова, 27) англійська мова, 28) німецька мова, 29) націольогія, 30) фабричне рахівництво, 31) Історія України, 32) Українська культура, 33) історія українського громадського руху в XX. столітті, 34) пасічництво. Крім того приступиться до видання чергових курсів V. та VI. семестру Економічно-Кооперативного відділу: 35) торговельне право, 36) сільсько-господарське рахівництво I, 37) споживча кооперація, 38) кредитова кооперація, 39) будівельна кооперація, 40) калькуляція, 41) промислове право, 42) сільсько-господарська економія, 43) адміністраційне право, 44) приватна економія, 45) демольогія, 46) хлібна торгівля, 47) соціяльна гігієна.

Для курсів українознавства: 48) економічна географія України, 49) українська мова, та нових практично-технічних курсів: 50) садівництво, 51) перероблення садовини та городини.

Наскільки зростає заінтересування українських кол Інститутом, показує число листів (4,144), якими в минулім році Секретаріят обмінявся з заінтересованими особами.

Запис на всі курси УТГІ не обмежується якимнебудь терміном, а провадиться на протязі цілого року. Заінтересованих осіб просять звертатися на адресу: **Ukrainsky Technicko-Hospodarsky Institut, Podebrady Lazne, Ceskoslovenska Republika**, та додавати на відповідь інтернаціональний почтовий значок.

УТГІ.

Український Технічно-Господарський Інститут позаочного навчання при УГА в Чехословацькій Републиці.

Продовжується запис на: економічно-кооперативний відділ; бухгальтерські курси; курси українознавства; курси пасічництва; курси оброблення шкіри; курси практичної фотографії; курси практичної радіотехніки; курси практичного миловарства.

Приймається запис на нові курси: садівництво; технічне перероблення садовини та городовини; сільсько-господарське рахівництво просте.

Звертатись на адресу: **Ukrainski Technicko-Hospodarsky Institut, Zamek, Podebrady, C. S. R.**

На відповідь додавати інтернаціональний почтовий значок.

НЕЗАГНУЗДАНИЙ ТАРЗАН. (132)

Повстання тубільців скінчилося побідою англійських військ. Війська вмаширували побідним походом у маєток магараджі. На королівськім подвірю підписано перемиря ще того самого дня, котрого Патриція вбила володаря та втекла з його палати.

Тому, що ніхто цього не бачив, то й ніхто не міг пояснити, з чиїх рук згинув магараджа. Князь Агмед, син магараджі, та Роджер Сесил, його приятель, тепер вийшли на престіл. Три дні тревали паради... Патриція й Роджер відлетіли домів.

Патриція скоро очуняла з переживань останніх днів. Їх літак летів уже кілька годин, коли вони поставновили нагло виминути наближаючу бурю та знестись у вищі шари повітря. Їм здавалося, що вони виминули безпечно сильні струї повітря під ними...

Нагло вони почули скрип і порскання в машині, а потім... машина перестала працювати. Заки Роджер міг відзискати контролю, літак упав кількасот стіп, а там Патриція й нещасні летуни знайшлися в самій середині ревучої бурі.